

T.B.M.M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih : 12.09.2018
Sayı : 020

3214

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Dışişleri Bakanı Sayın Mevlüt Çavuşoğlu tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Saygılarımla. 12.09.2018

Aydın Adnan SEZGİN
Aydın Milletvekili

Çin Halk Cumhuriyeti'ne bağlı Sincan Uygur Özerk Bölgesi'nde yaşayan Uygur Türkleri'nin, hükümet tarafından baskı ve zulme uğradığına yönelik olarak geçmişten bugüne çeşitli iddialar ortaya atılmaktadır.

Birleşmiş Milletler Irk Ayrımcılığının Kaldırılması Komisyonu tarafından 30 Ağustos 2018 tarihinde yayınlanan rapora göre, 1 milyona yakın Uygur Türkü 'terörizmle mücadele' gerekçesiyle zorla kamplarda tutulmaktadır.

İnsan Hakları İzleme Örgütü (Human Rights Watch – HRW) tarafından 9 Eylül 2018 tarihinde yayınlanan başka bir raporda ise, son dönemde Çin hükümetinin Uygur Türkleri'ne yönelik gözetim, işkence ve kötü muamele uygulamalarında artış yaşandığı belirtilmektedir. Ayrıca rapora göre yerel halk, günlük yaşamlarında giderek artan ve sistematik bir baskı ve kontrole maruz kalmaktadır. Raporda bu suistimal ve baskıların, halkın ifade, din ve mahremiyet özgürlüklerini ortadan kaldırdığı; işkence ve kötü muameleden korunma haklarını ihlal etmekte olduğu vurgulanmaktadır.

Dünya Uygur Kongresi yetkilisi Ömer Kanat, geçtiğimiz günlerde CNN International kanalında katıldığı canlı yayında, 2016 yılından beri Çin'de sistematik zulümlerin gerçekleştirildiğini belirtmiştir. Kanat'a göre 1 milyonun üzerinde Uygur Türkü'nün esaret altında işkencelere ve baskılara maruz bırakıldığı tahmin edilmektedir.

Bu çerçevede;

- 1) Çin hükümetinin 1 milyonun üzerinde Uygur Türkü'nü kamplarda esaret altında tutmakta olduğuna yönelik iddialar doğru mudur?
- 2) Bakanlığınız tarafından konuyla ilgili herhangi bir diplomatik girişimde bulunulmuş mudur?
- 3) Özellikle 2016 yılından bu yana söz konusu iddialar hangi uluslararası platformlarda gündeme getirilmiştir?
- 4) Çin ile son dönemde başta ekonomik işbirliği olmak üzere yakınlaşma yaşanmaktadır. Bu çerçevede yapılan görüşmelerde, Uygur Türkleri konusu gündeme gelmiş midir? Konuyla ilgili talep ve beklentilerimiz Çin yetkilileriyle paylaşılmış mıdır?
- 5) Uygur Türkleri'ne yönelik insan hakları ihlalleri nedeniyle ABD tarafından Çin'e yaptırım uygulanması gündeme gelmiştir. Bakanlığınızın ya da hükümetinizin benzer bir yaptırım uygulama konusunda hazırlığı bulunmakta mıdır?